

Magyar C. G. Jung
 Analitikus Pszichológiai Egyesület
 Hungarian C. G. Jung Analytical Psychological Association

A MAGYAR C. G. JUNG ANALITIKUS PSZICHOLÓGIAI EGYESÜLET

ETIKAI KÓDEXE

A Magyar C. G. Jung Analitikus Pszichológiai Egyesület (továbbiakban MAPE) a Pszichoterápiás Tanács Szövetség Etikai Kódexét a Pszichoterapeuták Etikai Kódexét a MAPE Etikai Bizottsága által kidolgozott módszerspecifikus jungi analitikus szakirányú kiegészítésekkel együtt, mint a MAPE saját Etikai Kódexét fogadta el a **3/2015. II. 27. számú közgyűlési határozatban**.

A PSZICHOTERAPEUTÁK ETIKAI KÓDEXE

Bevezetés

1. A Pszichoterapeuták Etikai Kódexe a Pszichoterápiás Tanács Szövetségben képviselt módszerspecifikus szakmai egyesületek és tagjai számára érvényes.
2. A Pszichoterápiás Tanács Szövetség (továbbiakban PTSZ) Etikai Kódexe (továbbiakban EK) az „Emberi Jogok Európai Irányelveivel” (European Convention on Human Rights) és a Megújított Európai Társadalmi Alapokmánnal (Revised European Social Charter) összhangban készült. A módszerspecifikus egyesületek etikai kódexének alapját a PT. Etikai Kódexe adja teljes terjedelmében.
3. A PTSZ-ben képviselt módszerspecifikus egyesületek elfogadják az EAP 2002. júliusi „Etikai Alapelvek Kritériumát (továbbiakban EAK). Az egyesületek gondoskodnak arról, hogy a tagok megismerjék az EAK-t.
4. A PTSZ EK-e, valamint a módszerspecifikus egyesületek EK-i minden tekintetben összhangban kell legyenek a Magyarországon hatályos jogszabályokkal. A PTSZ és a módszerspecifikus egyesületek folyamatosan felülvizsgálják az EK-t, és szükség esetén összhangban módosítják azt.
5. A módszerspecifikus egyesületek pszichoterapeuta tagjai a szervezetbe történő belépéskor megismerik és magukra nézve kötelezőnek fogadják el a PTSZ és az adott egyesület EK-t.
6. A Pszichoterápiás Tanács Szövetségben képviselt szakmai szervezetek az Etikai Kódex követelményeit oktatási, tudományos és szakmaképviselési tevékenységükben tagságuk és a képzendők felé közvetítik.
7. Az egyes módszerspecifikus egyesületek a Pszichoterápiás Tanács Szövetség által elfogadott jelen Etikai Kódexet módszerspecifikus szempontú mellékletekkel láthatják el. Vállalják, hogy a mellékletek a közös etikai kódexet alapul véve készülnek és, annak mellékleteként szerepelnek.

8. A Pszichoterapeuták Etikai Kódexét annak mellékleteivel együtt elfogadás után a Pszichoterápiás Tanács tartja nyilván. Módosítása, kiegészítése a Pszichoterápiás Tanács Szövetség feladata.

9. A PTSZ Etikai Bizottsága (továbbiakban EB) folyamatosan figyelemmel kíséri a módszerspecifikus egyesületek EB-ainak munkáját. Állásfoglalást adhat ki a gyakran előforduló problémák kezelésének segítésére, ill. az érintettek személyes adatainak védelme mellett eseteket közölhet. Felhívja a módszerspecifikus egyesületeket, hogy az illetékességi területükön előforduló etikai problémákat a személyes adatok védelme mellett a szakmai közönség számára informatív formában dolgozzák fel és saját anyagukban tegyék közzé.

10. A PTSZ EB-a különös figyelmet fordít a nemzetiségi kisebbségekkel való munka, speciális csoportokkal való munka, háborús menekültekkel folyó munka etikai problémáira. Felhívja az érintett módszerspecifikus egyesületeket, hogy közösen dolgozzák ki a pszichoterápiás munka során előforduló, testi érintéssel járó beavatkozások speciális etikai elvárásait. A PTSZ EB-a mind az elsőfokú, mind a másodfokú etikai ügyek természetéről összegyűjti a szükséges információkat és az EK folyamatos felülvizsgálatában felhasználja azokat.

11. Az etikai ügyeket PTSZ-hez tartozó módszerspecifikus egyesületek Etikai Bizottságai orvosolják. Abban az esetben, ha az érintett kolléga az egyesületi döntés ellen fellebezni kíván, azt az adott módszerspecifikus egyesület közgyűlésénél teheti meg. Így az etikai eljárásnak első, illetve másodfokú eljárása lehetséges.

12. A PTSZ EB megválasztásának, szervezeti felépítésének, működési szabályainak összességét a PTSZ az EB Eljárásrendjében szabályozza. A PTSZ felhívja a módszerspecifikus egyesületeket: különös figyelmet fordítsanak arra, hogy Etikai Bizottságuk eljárásrendje minden szervezeti tag számára hozzáférhető, megismerhető legyen.

I. Kezelés

1. A pszichoterapeuták nem különböztetnek meg és nem utasítanak vissza faji, nemzetiségi, vallási okok miatt beteget, aki kezelésre jelentkezik. Egyes esetekben fentiekől függetlenül jogszabály alapján a pszichoterapeutát megilleti a megtagadás joga. A pszichoterápia csak a beteg és a pszichoterapeuta teljes önkéntességén alapulhat. (Eü. tv.103 §/3).

2. A pszichoterapeuták a kezelés megválasztásánál az elfogadott szakmai ajánlás szerint járnak el, figyelembe véve a lehetséges alternatívákat: a várható eredményességet, a kezeléssel együtt járó kényelmetlenséget, a kezelési időt.

3. A pszichoterapeuták megbeszélnek a pácienseikkel a terápia célját, és megállapodást kötnek velük. A kezelést befejezik, vagy más pszichoterapeutához küldik a páciens, ha a terápiás célok az ésszerű időhatáron belül nem teljesülnek, vagy a folyamat nem a terápiás célnak megfelelően alakul. A gyerekekkel végzett terápia esetén szükséges a szülővel/törvényes képviselővel, illetve a nyilatkozattételre jogosult személlyel a terápia menetét és célját megbeszélni. (Eü. tv.16§.) A gyermek életkorát (14 éves, 14-16 éves, illetve 16-18 kor) az előírt törvényi rendelkezés szerint kell figyelembe venni.

4. Amennyiben a pszichoterapeuták és a páciensek közötti megállapodás részét képezi a terápia díja, úgy ennek vonzatáról a páciens tájékoztatni kell. A hatályos jog szerint a magán egészségügyi szolgáltatás díja a felek szabad megállapodásán alapul.

5. A pszichoterapeuták vállalják, hogy a kezelést akkor kezdeményezik, ha tervezhetően végigviszik és befejezik a terápiás folyamatot. Amennyiben a pszichoterapeuták valamilyen okból erre mégsem képesek, vállalják, hogy pácienseikkel ezt időben közlik, és másik terapeutához irányítják.

6. A pszichoterapeuták kötelesek a kezelést dokumentálni, és a dokumentumokat a törvényi előírások szerint kezelni. (Eü. tv.136-137§.)

II. Szerződés

1. Ha a pszichoterapeuták nem pszichoterápia, hanem klinikai kutatás céljából látják el pácienseiket, akkor ezt világosan közölni kell velük. (Eü. tv. 134-135§.: Tájékoztatási kötelezettség; valamint 157§-tól 164§-ig: Az emberen végzett orvostudományi kutatások.)

2. A kezelés megkezdésekor a pszichoterapeuták megfelelően tájékoztatják pácienseiket a terápia céljáról, a választott módszerről és az alternatív kezelési lehetőségekről. Ha a kezelés nem elfogadott és kipróbált módszeren alapul, hanem a terapeuta saját kísérleti próbálkozása, ezt közölni kell a pácienssel. (Eü.Min.R.23/2002.(V.9.))

3. A gyerekterápiák esetén a terápiás szerződést mind a gyerekekkel, mind szüleivel meg kell kötni. A serdülőknél (16 éves kor felett) el kell ismerni azt a jogát, hogy önállóan, szülői beleegyezés nélkül válassza meg azt a nagykorú személyt, aki a pszichoterapeutával megkötöti a terápiás szerződést. A gyermek együttműködése is feltétele a terápiának. /Eü. tv.16§. /1//

III. Szakmai képzettség

1. A pszichoterapeuta szakképzettséget az Egészségügyi Minisztérium szakképesítési miniszteri rendelete írja elő. A módszerspecifikus képzettségeket a PTSZ-hez tartozó egyesületek Tanulmányi Bizottságainak előírásai tartalmazzák. A kötelező szakmai továbbképzést a szakorvosok és klinikai szakpszichológusok számára jogszabály írja elő.

2. A pszichoterapeuták felismerik és betartják kompetenciájuk határait. Csak olyan pszichoterápiás tevékenységet végeznek, amelyre megfelelő minősítéssel és kompetenciával rendelkeznek. A pszichoterapeuta a terápia folyamán szükség esetén szupervizor szakmai támogatását veszi igénybe.

3. A pszichoterapeuták a tevékenységükkel kapcsolatos személyes problémáik vagy konfliktusaik esetén szakmai segítséget kell, hogy kérjenek.

4. A pszichoterápiás módszerspecifikus ismeretek külön részét képezi a Pszichoterapeuták Etikai Kódexe.

IV. Szakemberek közötti kapcsolattartás

1. Azok a pszichoterapeuták, akik pszichoterápiás szupervíziót nyújtanak, igyekeznek a szupervideált kollégák szakmai fejlődését elősegíteni, bátorítani.

2. A szupervizorok felelőssége, hogy meghatározzák a szupervíziós kapcsolatot, világosan tisztázzák a szupervíziós szerep és a kapcsolat határait.

3. Azok a pszichoterapeuták, akik multidiszciplináris környezetben dolgoznak, kapcsolatban kell legyenek kollégáikkal, tájékoztatniuk kell őket döntéseikről, s szükség esetén konzultálniuk kell velük.

4. A pszichoterapeutáknak, ha az eset szükségessé teszi, a kezelés előtt és során – a beteg hozzájárulásával - konzultálniuk kell más szakemberekkel a probléma olyan aspektusairól, amelyek meghaladják a szakmai kompetenciájukat. Ha a beteg nem járul hozzá a konzultációhoz, a terápia befejezhető.

5. A pszichoterapeuták nem követelhetnek, illetve nem fogadhatnak el kollégáktól külön díjazást azért, mert pácienseket az illető terapeutához irányítanak.

V. Titoktartási kötelezettség

1. A pszichoterapeuta tevékenységére vonatkozó titoktartási és adatvédelmi törvények irány-adó. A pszichoterapeuták csak a páciensek engedélyével és beleegyezésével használhatják oktatásra, publikálásra és több ember előtt történő bemutatásra a páciensekről szóló klinikai vagy bármely anyagot, információt. Anonimizált adatokra ez nem vonatkozik. Ld. Eü. és adat-védelmi törvényt. Amennyiben a beteg engedélyezi, a neve is kiírható, engedély nélkül az eset nem mutatható be.

2. A pszichoterapeuták, ha videót, filmet vagy egyéb felvételt készítenek, a páciensről írásos beleegyezést kell hogy kérjenek, amelyben részletezik, hogy vajon a felvétel megmutatható, a/ más szakembereknek, b/ képzésben lévőknek, c/ laikus közönségnek, vagy megsemmisíthető.

3. A páciensekről szóló iratokat, feljegyzéseket, videó és magnószalagokat, információkat (pl. számítógép) olyan helyen kell tárolni, vagy letétbe helyezni, amely elzárható és a legbiztonságosabban védi ezeket az anyagokat, információkat az illetéktelen hozzáférés elől.

4. A pszichoterapeuták pácienseikről információt a mindenkor hatályos Egészségügyi Törvény és Adatvédelmi Törvény alapján adhatnak ki. A pszichoterapeuták alapvető kötelessége olyan információk titokban tartása, amelyekhez pszichoterápiás munkájuk során jutottak. Ilyen jellegű információkat csak az illető személy (vagy jogi képviselője) beleegyezésével nyilváníthat ki. Kivételt képeznek azok a körülmények, amelyekben az információ visszatartása nyilvánvalóan veszélyeztetné az illetőt, vagy más személyeket. A pszichoterapeuták klienseik előtt tisztázzák a titoktartás jogi határait. Információk nyilvánosságra hozatalát támogató beleegyezést írásban kell kérniük az illető személytől.

5. A pszichoterapeuták gyermekterápia esetén (16 éven aluli) a gyermek szülőjével, törvényes gondviselőjével konzultálnak. Más személyekkel csak a szülő, vagy törvényes képviselő engedélyével konzultálhatnak. 16-18 év közötti fiatal megjelölheti a nyilatkozattételre jogosult személyt.

VI. Kutatás, publikáció

1. A páciensek formális beleegyezését kell kérni a pszichoterapeutáknak, ha kutatásba bevonják őket. Világossá kell tenni a páciensek számára, ha ezeket az eljárásokat nem közvetlen terápiás célból végzik. Gyermek esetén a szülő vagy törvényes képviselő beleegyezését is ki kell kérni az életkornak megfelelően. A kutatással kapcsolatos etikai szabályok betartása kötelező.

2. A pszichoterapeuta kutatók kötelezettek arra, hogy a tárgyhoz tartozó törvényeket ismerjék, illetve az emberen végzett orvostudományi kutatásokkal kapcsolatos jogszabályokat és szabályozókat vegyék figyelembe.

3. Publikációk esetén a pszichoterapeuták igyekezzenek az ésszerűség határain belül meggyőződni, hogy a kiadók, illetve egyéb szervezetek a közölt információkat megfelelően kezelik és az erről szóló hirdetések, kiadványok, egyéb információk pontosak, tárgyyszerűek.

VII. A páciensek védelme

1. A pszichoterapeuták a terapeuta-páciens kapcsolatot nem használják személyes előny szerzésére, politikai, vallási célok elérésére, közös üzleti vállalkozások alapítására. Elkerülik pácienseikkel a szexuális érintkezést.

2. A pszichoterapeuták csak addig folytatják a terápiás kapcsolatot pácienseikkel, ameddig az szakmailag indokolt és a páciensek a terápiás változást tekintve ebből profitálnak. Világos különbséget tesznek a személyes és a szakmai kapcsolat között.
3. A gyermekterapeutákra különösen érvényes, hogy nem élhetnek vissza a gyerek kiszolgáltatottságával és csábíthatóságával.
4. Az egészségügyi magánszolgáltatóként tevékenykedő pszichoterapeuta szakmai tevékenységének végzéséhez kötelező szakmai felelősségbiztosítást köt. Az alkalmazotti jogviszonyban dolgozó pszichoterapeuta szakmai tevékenységére vonatkozóan a munkáltatója kötelezett a szakmai felelősségbiztosítás megkötésére.

VIII. Szakmai összetartozás, társadalmi felelősség

1. A pszichoterapeuták nyitottak a páciensek, a képzésben résztvevők, a közösségek és a közvélemény számára. Igyekeznek fellépni a pszichoterápiával kapcsolatos előítéletek és a pszichoterapeutákkal kapcsolatos esetleges negativisztikus véleményekkel szemben.
2. A pszichoterapeuták képzésüket sem direkt, sem indirekt módon nem mutatják magasabbnak, pl. a pszichoterápiát kevésbé ismerő más intézmények felé, vagy más irányú képző programok részeként.
3. A pszichoterapeuták kötelesek ellenőrizni, hogy az alkalmazásukban állók szakmai minősítése és munkája megfelel a pszichoterápia szakmai követelményeinek.
4. A pszichoterapeuták elismerik, hogy a pszichoterápiás hivatás többféle pszichoterápiás iskolán és módszeren alapul. Készek az iskolák, módszerek közötti konstruktív és kritikus tapasztalatcserére, tiszteletben tartva egymás irányzatait, terápiás felfogását és személyét. A pszichoterapeuták viselkedését tolerancia és együttműködés jellemezze. A pszichoterápiás hivatást a különböző irányzatok együttesen képviselik.
5. Amikor a pszichoterapeuta tud egy másik pszichoterapeuta által elkövetett etikai vétségről, megkísérli az etikátlan viselkedést informálisan az illető pszichoterapeuta tudomására hozni. Amennyiben az etikailag kifogásolható magatartás minimális, és/vagy érzékenység, ismeret, vagy tapasztalat hiányából adódik, fenti megoldás általában helyénvaló. Amennyiben ez nem eredményes, vagy a felmerülő probléma komolyabb természetű, az etikai vétséget észlelő pszichoterapeuta az érintett módszerspecifikus EB-hoz fordul.
6. A pszichoterapeuták érdekeltek a pszichoterápiával kapcsolatos jogszabályok, vagy azok hiányának nyilvánosságra hozatalában.

IX. Hirdetés

A pszichoterapeuták nem alkalmaznak hamis vagy félrevezető hirdetéseket. A Pszichoterapeuták Ideiglenes Új Etikai Kódexét a Pszichoterápiás Tanács 2009. 02. 05.-én elfogadta, s egyúttal a PT által 1993-ban elfogadott etikai Kódex hatályát veszti.

A Pszichoterapeuták Ideiglenes Új Etikai Kódexének szerkesztői: Bagotai Tamás, Kötörő Emese, dr. Vértés Gabriella, tanácsokkal közreműködött dr. Harmatta János, a munkában fordítással közreműködött Ormay Tom. A jogi szempontok kidolgozásában és ellenőrzésében dr. Vizi János és Urbán Éva vettek részt.

Budapest, 2009. 02.05.

A 2014.02.20.-án egyesületként megalakult Pszichoterápiás Tanács Szövetség a 2014. 04. 17.-én megtartott közgyűlésén a Pszichoterapeuták Ideiglenes Új Etikai Kódexét érvényesként fogadta el, ezzel ideiglenes jellege megszűnt, elnevezése A Pszichoterapeuták Etikai Kódexe.

Budapest, 2014. 04. 17.

A MAPE módszerspecifikus szakirányú kiegészítése, mint melléklet

A Magyar C. G. Jung Analitikus Pszichológiai Egyesület (továbbiakban MAPE) **2015. február 27. napján a 3/2015. II. 27. számú határozatban** elfogadta a Pszichoterápiás Tanács Szövetség (továbbiakban PTSZ) által 2014. 04. 17.-én elfogadott Pszichoterapeuták Etikai Kódexét valamint a MAPE Etikai Bizottságának jungi analitikus szakirányú kiegészítését az alábbiak szerint:

Az általános részhez:

1. Ha egy analitikust jogerősen elítélnék bűncselekmény miatt, vagy ha egy szakmai testület, engedélyezési hivatal, szakmai etikai bizottság elmarasztalja köteles tájékoztatni a MAPE Elnökségét.
2. Ha egy analitikus az Egyesületnek komoly anyagi, hírnévbeli vagy egyéb veszteséget okozott és/vagy az Etikai Bizottság elmarasztalta, legalább 3 ciklusban tisztséget nem vállalhat, erre nem jelölhető.
3. Az Egyesület keretében pszichoterapeuta képzésben résztvevő, szupervízió mellett pszichoterápiát végző jelöltek elfogadják és magukra nézve kötelező érvényűnek tartják a Pszichoterapeuták Etikai Kódexét.
4. Az International Association for Analytical Psychology (továbbiakban IAAP) által a jövőben Magyarországon működtetett Fejlesztő Csoportban résztvevő routerek aláírásukkal igazolják, hogy elfogadják az (továbbiakban IAAP) egyéni tagok Etikai Kódexét. A routerekkel kapcsolatos (ezen minőségükkel összefüggő) panaszt az Egyesület Elnökségének kell benyújtani írásban, akik azonnal továbbítják az IAAP Oktatási Bizottsága felé. (Hivatkozás az IAAP egyéni tagokra érvényes Etikai Kódexének „Etikai panaszok routerekkel szemben” fejezetére.)

III. Szakmai képzettség 4. pontja után:

A jungi analízis hosszú, általában több éves kapcsolatot igényel, fontos, hogy az analitikus mindvégig a szakma szabályai szerint gondoskodjon a keretek betartásáról.

Jungi analízisnek a világnézet, a spiritualitás problémái sajátos velejárói. Alapvető, hogy az analitikus tudatában legyen milyen értékeket kommunikál kliense felé, a különbségeket megfogalmazhatja, de nem erőltetheti kliensére saját értékrendjét, világlátását, spiritualitás megélését. Az analitikus értékrendje világszemléletében jelenik meg.

IV. Szakemberek közötti kapcsolattartás 2. pontjához:

A szupervízor vagy kiképző analitikus nem élhet vissza a tekintélyével. Nem kerülhet szexuális kapcsolatba vagy fogadhat el semmiféle személyes előnyt, amivel átlépi a szupervízor/kiképző terapeuta kapcsolat határait azzal, akit ő analizál, szupervideál, értékkel, vizsgáztat. A tanítási/felügyeleti kapcsolat megszűnése után is óvatosan kell eljárni az esetleges fel nem dolgozott áttétel és projekciós problémák miatt.

VI. Kutatás, publikáció 3. pontja után 4.

Kutatás és publikáció során az analitikusnak (ha felhasználja mások munkáját), ezt el kell ismernie és hivatkoznia kell mások közreműködésére és/vagy publikációira, nem plagizálhat.

Az analitikus nem dolgozhat alkohol vagy drog hatása alatt, súlyos és/vagy tartós fizikai vagy lelki betegségben, mely az analitikus szakma gyakorlásában és a helyes ítélet alkotásban akadályozza.

VIII. Szakmai összetartozás, társadalmi felelősség 6. pontja után:

Ha a MAPE tagjai közül egy analitikust megkérnek, hogy az Etikai Bizottság előtt jelenjen meg és válaszoljon egy etikai panaszra, annak érdekében, hogy tisztázza az etikai vétség lehetőségét és a szabályszerű meghívásnak nem tesz eleget, elutasítja a jóhiszemű együttműködést, ez önmagában is kimeríti az etikátlan, vagy nem szakszerű magatartás vétségét.

Budapest, 2015. február 27.